

МОДЕЛЮВАННЯ ПОВІТРЯНО-ПАЛИВНОГО ТРАКТУ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИЧНОГО КОТЛА ЯК ОБ'ЄКТА РЕГУЛЮВАННЯ

Запорожець А.О.

Інститут технічної теплофізики НАН України, м.Київ,
тел. (044) 292-75-05, e-mail: art.morco@gmail.com

Ціль роботи. Розробка адекватної математичної моделі повітряно-паливного тракту котла для проведення комп'ютерного моделювання системи підвищення якості процесу горіння в котлах потужністю до 3,5 МВт з використанням α -зондів.

Результати. Об'єкт регулювання може бути представлений парою тягодуттєвих машин (дуттєвого вентилятору і димососу), повітряної ділянки, топки та паливної ділянки.

Розглядаючи повітряно-паливний тракт як об'єкт регулювання, можна виділити три регульованих величини: витрати загального повітря – Q_{ex} , м³/с, витрати димових газів – $Q_{вих}$, м³/с, та розрідження в топці – p_m , Па. Запропоновані величини пов'язані між собою, тому необхідно регулювати їх не окремо, а у вигляді єдиного тривимірного об'єкту. Управляючими величинами при цьому служать витрати потоків, що нагнітаються ($\omega_{дв}$ – швидкість обертання дуттєвого вентилятору, об/хв.) та видаляються ($\omega_{дс}$ – швидкість обертання димососу, об/хв.) дуттєвим вентилятором та димососом відповідно.

Враховавши основні фізичні закони, згідно яких проходять технологічні процеси в повітряно-паливному тракті (через рівняння збереження маси, стану, балансу тисків, витрат повітря), отримаємо систему диференційних рівнянь, що характеризує повітряно-паливний тракт як об'єкт регулювання:

$$\begin{cases} \dot{Q}_{ex} = \frac{S_{нов}}{l_{нов}} (-\xi_{нов} Q_{ex} + k_{дв} \omega_{дв} - p_m); \\ \dot{Q}_{вих} = \frac{S_{нал}}{l_{нал}} (-\xi_{нал} Q_{вих} + k_{дс} \omega_{дс} + p_m); \\ \dot{p}_m = \frac{1}{k_{см}} (Q_{ex} - Q_{вих}), \end{cases}$$

де $l_{нов}$ – довжина повітряної ділянки; $S_{нов}$ – площа поперечного перерізу повітряної ділянки; $l_{нал}$ – довжина паливної ділянки; $S_{нал}$ – площа поперечного перерізу паливної ділянки; $k_{дв}$, $k_{дс}$, $k_{см}$ – коефіцієнти врівноваження; $\xi_{нов}$, $\xi_{нал}$ – коефіцієнти аеродинамічного опору.

Висновки. 1. Запропонована математична модель враховує взаємний вплив регульованих величин, що спрощує побудову системи регулювання повітряно-паливного тракту.

2. Показано, що застосування такої моделі є доцільним для систем регулювання процесу горіння з використанням α -зондів.